

Skoleberedskapskonferansen

Politimester i Øst Cecilie Lilaas Skari

21.november

Samarbeid mot rekruttering av unge til kriminalitet

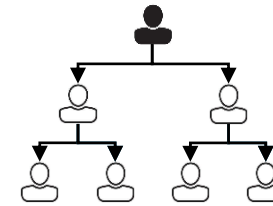
Kan bedre samhandling mellom politi, skole, kommune og barnevern gjøre at vi i større grad klarer å hindre at sårbare ungdommer blir rekruttert til kriminelle nettverk? Og kan dette arbeidet også bidra til et tryggere skolemiljø for elever og lærere?

Lokal trusselvurdering 2025

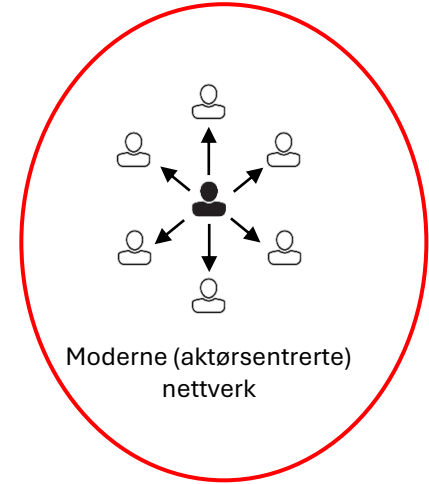
Kriminelle nettverk Ungdomskriminalitet

Moderne nettverk

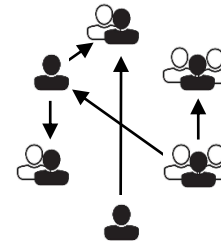
- Profittmotivert
- Drives som et selskap, prosjektbasert
- Crime as a Service (Caas)
- Utnyttelse av barn og unge

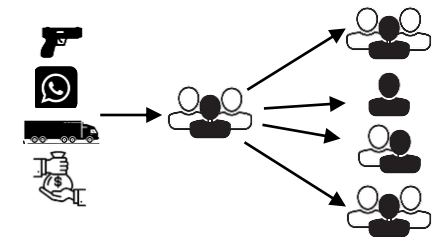
Tradisjonelle gjenger

Moderne (aktørsentrerte)
nettverk

Situasjonsavhengige
samarbeid

Tilretteleggere

Ungdomskriminalitet

- Yngre barn rekrutteres og utnyttes
- Bakmennene er mer kyniske
- Barn brukes til narkotikaomsetning og voldsoppdrag (eks. Strømmen-saken)
- Ungdom som involveres i kriminelle nettverk utgjør en fare/skaper utrygghet blant medelever og lærere

Barn og unge blir brikker i et kynisk spill

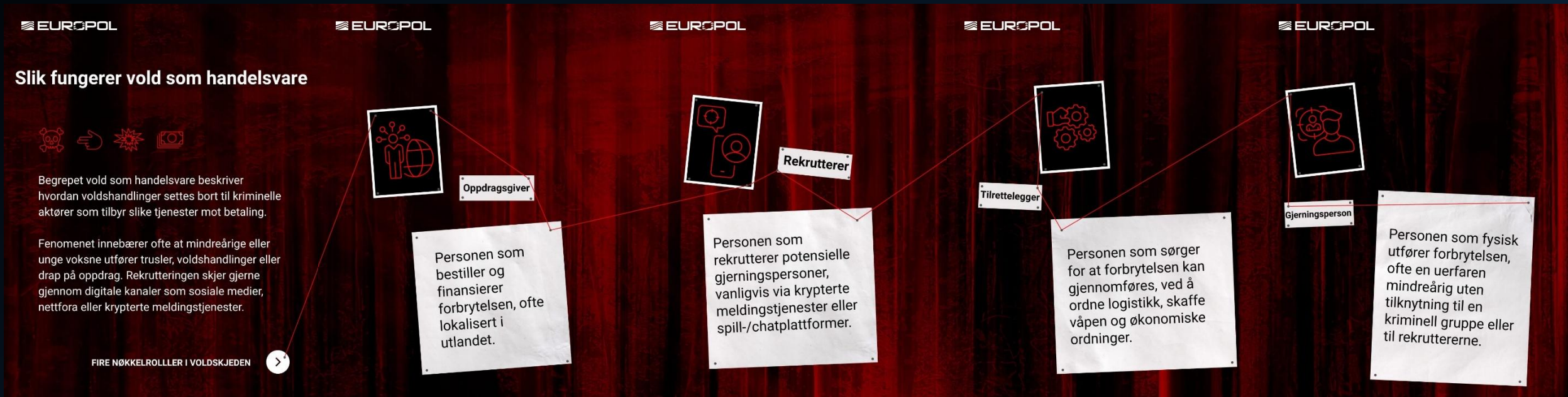
KYNISK GJENGKRIM: Uten skrupler bruker de barn og unge under den kriminelle lavalde. [Vis mer](#)

Granatangrepet på Strømmen og skytingen i Sarpsborg er ikke isolerte hendelser – de er uttrykk for konflikt mellom organiserte, kriminelle nettverk.

Av Brita Cecilie Lilaas-Skari, politimester i Øst politidistrikt

Kriminalitet som handelsvare (Caas)

Vold som handelsvare (Vaas)

POLITIET

Vold som handelsvare Rekrutteringsprosessen

- Annonsering på sosiale medier
 - Oppdrag innen vold, trusler, drap
 - Salg av narkotika, våpen, eksplosiver og håndgranater
- Startet som et lokalt problem i Sverige i 2023
- Utviklet seg raskt til et nasjonalt og internasjonalt problem

Barn/unge er aktive i ulike sosiale medier.
Utsettes for propaganda fra organiserte kriminelle der de lokkes
over til andre plattformer. I senere tid har også annonser blitt
lagt ut her.

Annonsering av ulike voldsoppdrag der det søkes etter
utførere og hvor man kan melde interesse ved å sende
direktemelding til annonsør/rekrutterer.

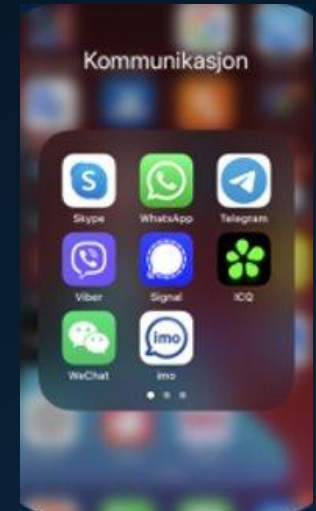

Utfører blir lagt til i gruppe der videre
planlegging av voldsoppdraget skjer.

VaaS - Utfører

- Unge gutter spesielt utsatt, men jenter rekrutteres til andre roller
- Erfaring viser at barn bosatt på **institusjon** er spesielt sårbare
- Barna utsatt for grooming og det brukes "gaming" metoder som ulike utfordringer for å få "poeng«
- Ekstrem liten erfaring med at utøverne får betalt det de loves
- Blir i de aller fleste tilfeller tatt raskt
- Må utføre nye oppdrag dersom de ikke blir tatt

VaaS - Tilrettelegger

- Ofte eldre enn utfører
- Sørger for at det er mulig å gjennomføre oppdraget
 - Bestille sparkesykkel, uber, bussbillett
 - Booke Airbnb
 - Sørge for overlevering av våpen etc
- Ofte kjent for politiet
 - Kan være tidligere utfører
 - Kan allerede ha en knytning til et kriminelt nettverk
- Blir som regel tatt i forbindelse med etterforskningen

Hvem er ungdommene som begår gjentatt kriminalitet?

- De har selv vært utsatt for vold eller overgrep som barn.
 - De har vært/er utsatt for omsorgssvikt, også ved alkohol og rus og i hjemmet.
 - De finner ikke tilhørighet i vanlige ungdomsmiljøer.
 - De er yngre søsken av kriminelle, eller har andre kriminelle familiemedlemmer.
 - De kommer fra familier med lav samfunnsdeltakelse og dårlig norskkunnskaper.
 - De har trange boforhold som skaper utrygghet og utenforskap.
-
- Barn som bor på institusjon er i særdeleshet utsatt for å bli rekruttert til kriminelle nettverk.

Hva gjør vi med utfordringene?

- Felles utfordring. Det krever verktøy fra alles verktøykasse
- Fokus på ungdom med risikofaktorer: vold, omsorgssvikt, utenforskap og tilknytning til kriminelle miljøer
- Ta felles ansvar for hver ungdom
- Handle tidlig gjennom samarbeid mellom skole, politi, barnevern og foreldre – felles situasjonsforståelse
- Skolen må ha kunnskap, handlingsrom og et lovverk som gjør relevant informasjon tilgjengelig

Faksimile: Aftenposten

Dagens samarbeidsfora

- Politiråd
- SLT-samarbeid
- Politikontakter
- Radikaliseringskontakter
- Samarbeid om beredskapsplaner og beredskapsbevissthet
- Trening og øvelser
- PLIVO

Skolens ansvar

- Ivareta tryggheten til elever og ansatte
- Identifisere de sårbare barna, vurdere hvem som trenger oppfølging
- Sette inn tiltak for å støtte forebygge tidlig

Hva skal til?

- Tilgang til viktig informasjon
- lovverk og praksis som gjør informasjon tilgjengelig
- Historikk fra barnevern, vold og kriminelle nettverk
- Tidlig forpliktende innsats fra relevante etater med samtidige tiltak på enkeltbarnsnivå

Felles ansvar

- Rekruttering til kriminalitet er et samfunnsproblem, ikke kun et politiproblem
- Systemene våre må snakke bedre sammen
- Forpliktende samhandling – hvordan får vi det til? Hvem skal ha ansvaret? Særlig ved flytting mellom kommuner

POLITIET

Takk for oppmerksomheten